

Celoštátne kolo Dejepisnej olympiády pre ZŠ a 8-ročné gymnáziá
10. ročník, školský rok 2017/18
Testové úlohy pre kategóriu D (8. ročník ZŠ a 3. ročník OG)

Poznámka: otázky monotematickej časti sú označené *

1.* Ako sovietskeho robotníka vás čaká subotnik. Znamená to že?

- a) musíte sa zúčastniť povinnej politickej porady
- b) chystáte sa navštíviť Leninov hrob
- c) odpracujete si neplatenú sobotu
- d) absolvujete školenie pre prácu na Sputniku

2.* Pozrite si fotografiu, ktorá zachytáva Lenina počas prejavu na Sverdlovovom námestí z roku 1920 a do odpoved'ového hárku napíšte správne odpovede na nasledujúce otázky.

- a) V ktorom meste sa uskutočnil tento prejav?
- b) Príslušníkom, ktorej armády sa vtedy Lenin prihováraľ?



3.* Do odpoved'ového hárku zapíšte, ktorá z dvojice udalostí sa odohrala skôr

- A - Mníchovský puč - Pochod na Rím
- B - Októbrová revolúcia v Rusku - Lateránske dohody
- C - Norimberské zákony - Krištáľová noc

4.* V roku 1923 sa situácia sovietskych dedín zlepšila a ceny poľnohospodárskych výrobkov klesli. Problémom však bolo, že ceny priemyselného tovaru ostávali aj naďalej vysoké, pretože výroba nestačila dopytu. Kúpna sila roľníkov bola ohrozená. K čomu prirovnal vtedy Trocký tento krízový vývin cien v ZSSR? Toto slovné spojenie používajú viacerí ekonómovia dodnes.

5.* Aká udalosť spája osobnosti Georga Elsera a Clausa Schenka grófa von Stauffenberg?

6.* Vytvorte správne dvojice. Osobnostiam pridel'te funkcie, ktoré zastávali v medzivojnovom období.

- | | |
|-----------------------|------------------------------|
| a) E. Röhm | 1) ľudový komisár obrany |
| b) K. von Schuschnigg | 2) šéf úradu propagandy |
| c) R. Hess | 3) rakúsky spolkový kancelár |
| d) L. D. Trocký | 4) veliteľ úderných oddielov |
| e) J. Goebbels | 5) zástupca nemeckého vodcu |

7.* V novembri 1923 sa národní socialisti vedení A. Hitlerom pokúsili o štátny prevrat. Boli však neúspešní. Do odpoved'ového hárku napíšte odpovede na nasledujúce otázky:

- a) Ako sa volal bývalý generál, ktorý sa s Hitlerom spolupodieľal na realizácii tohto puču?
- b) Na koľko rokov bol Hitler odsúdený k odňatiu slobody a koľko strávil vo väzení?
- c) Ktoré mesto sa stalo miestom jeho domáceho väzenia?

8.* Vytvorte správne dvojice. K pojmom prirad'te správne vysvetlenia.

- | | |
|-------------------|--|
| a) NKVD | 1) deľba práce v továrňach |
| b) Schutzstaffel | 2) ekonomická politika založená na naturálnej dani |
| c) taylorizmus | 3) Ľudový komisariát vnútra |
| d) Sturmabteilung | 4) ochranné oddiely |
| e) NEP | 5) úderné oddiely |

9.* Ako medzivojnový špión ste dostali správu s textom – „*Duce vydal svojim ozbrojeným silám rozkaz obsadiť Abesíniu.*“

- a) Ktorú krajinu musíte varovať pred ozbrojeným útokom?
- b) Pred útokom, ktorej krajiny sa musí Abesínia brániť?

10.* Nasledujúce pojmy predstavujú indície, ktoré vám pomôžu identifikovať brutálnu akciu zorganizovanú šéfom úradu propagandy v Nemecku. Aké pomenovanie dostala? V ktorom roku sa odohrala?

Ernst von Rath – pogrom – okenné tabule – atentát – Židia

11.* V odpoved'ovom hárku správne doplňte text.

Podľa ústavy ZSSR z roku 1936 sa krajina stala federáciou zloženou z 11 republík. Ústredným orgánom štátu bol Najvyšší soviety Sovietskeho zväzu, ktorý sa skladal z dvoch komôrA aB Moc v krajine však mala C

12.* V odpoved'ovom hárku správne doplňte text.

V roku 1936 zomrel v Moskve spisovateľ Maxim ... A ..., ktorý okrem iného napísal aj román Matka. Je považovaný za zakladateľa literárneho štýlu nazývaného ...B.... realizmus.

13.* Pod skratkou PM-R sa skrýva významný dokument, ktorý otvoril cestu druhej svetovej vojne. Bol pomyselným zavíšením (vtedy) dobrých vzťahov medzi dvoma diktatúrami v medzivojnovom období. Aj s pomocou obrázka napíšte do odpovedového hárku správne odpovede

- a) Čo znamená táto skratka?
- b) Ktorých dvoch štátov sa tento dokument týkal?
- c) Uveďte miesto a presný dátum, kedy bol podpísaný(deň, mesiac, rok).



14.* Prečítajte si uvedený text a nájdite v ňom štyri chyby. Zvýraznené slová sú správne a nie je možné ich meniť.

Koncom júna 1935 sa v Nemecku udiala tzv. Noc dlhých mužov. Išlo o akciu zameranú proti členom vedenia SS, ktorí sa stali nepohodlnými v očiach A. Hitlera. Títo ľudia boli iba zatknutí a uväznení.

15.* S komunistickou (boľševickou) diktatúrou v Rusku sú úzko späté aj tieto tri pojmy - čeka, kulak a gulag. V odpovedovom hárku stručne vysvetlite ich význam.

16.* V odpovedovom hárku správne doplňte text.

V roku 1935 sa odohrali v Nemecku viaceré zásadné udalosti. Jeho priamou súčasťou sa na základe referenda stalo územieA ktoré bolo dovtedy spravovanéB Následne bola zavedená ...C ... branná povinnosť, čo bolo porušením D mierovej zmluvy.

17* V odpovedovom hárku správne doplňte text.

V roku ...A ...bol Sovietsky zväz prijatý do Spoločnosti národov. Jeho minister zahraničných vecí Maxim B..... vo svojej vstupnej reči uznal princípy tejto organizácie.

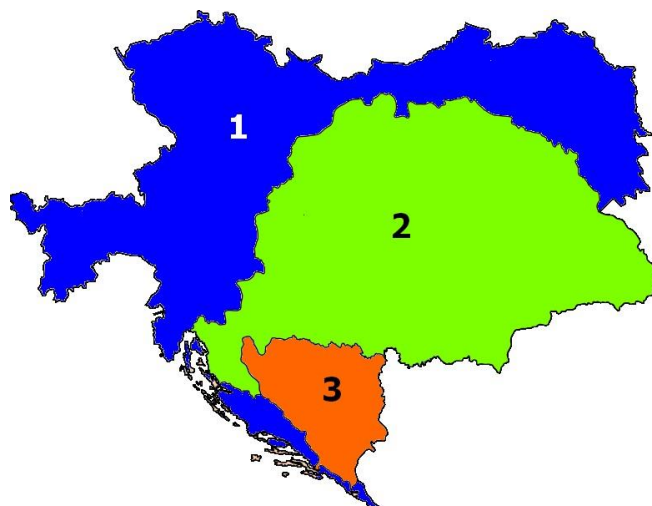
18. Do odpovedového hárku zapíšte, ktorá z dvojice udalostí sa odohrala **neskôr**

- a) Vydanie Memoranda slovenského národa alebo koniec občianskej vojny v USA
- b) Rakúsko-Uhorsko a Nemecko vytvorilo Dvojspolok alebo Prusi porazili Francúzov pri Sedane
- c) Usmrtenie pätnástich obyvateľovej Černovej alebo zatvorenie Matice slovenskej

19. Po prehratej bitke pri Hradci Králové, panovník František Jozef I. odobril rekonštrukciu štátu, teda jeho rozdelenie do dvoch celkov, ku ktorým neskôr patrila ešte jedna časť so špeciálnym štatútom.

a) Hranicu medzi hlavnými celkami monarchie tvorila aj jedna nie veľmi veľká rieka. Ako sa volala?

b) Pozorne si preštudujte mapu a zapíšte správne pomenovania označených území. Pri ich označovaní hrala významnú úlohu aj spomínaná rieka.



20. Ktoré, z týchto udalostí sa odohrali v 20-tych, 40-tych a ktoré v 50-tych rokoch 19. storočia? Do odpovedňového hárku napíšte len písmená správnych možností.

- a) Bol vydaný zatykač na Štúra, Hurbana a Hodžu.
- b) V Rusku povstali dekabristi.
- c) Ruské vojsko porazilo maďarských povstalcov pri Világoši.
- d) Ľudovít Napoleon uskutočnil prevrat a obnovil cisárstvo.

21. Na základe tohto popisu identifikujte, o ktorú osobnosť sa jedná. Do odpovedňového hárku napíšte meno, ktoré prijal a funkciu, ktorú zastával.

„V centre jeho pozornosti boli okrem teologických aj sociálne problémy. Zaslúžil sa o obnovenie cyrilometodskej tradície v rímskokatolíckej cirkvi. Do histórie sa zapísal aj tým, že otvoril vatikánske archívy historikom. Patril k najväčším diplomatom druhej polovice 19. storočia.“

22. Spomedzi uvedeným možností vyberte štyri, ktoré charakterizujú postavenie Slovákov po vzniku Rakúska-Uhorska. Do odpovedňového hárku napíšte len písmená správnych možností.

- a) strata možnosti získať podporu pre svoje požiadavky v cisárskej Viedni
- b) lepšie možnosti presadzovať národné požiadavky
- c) podpora slovenských kultúrnych ustanovizní
- d) zatvorenie všetkých slovenských stredných škôl
- e) zhoršené možnosti presadzovať národné požiadavky
- f) zavedenie maďarčiny ako štátneho jazyka
- g) oslabenie národnostného útlaku

23. Vytvorte správne dvojice z politických strán a prúdov pomocou ich charakteristiky.

- | | |
|-----------------------------|---|
| a) Slovenská národná strana | 1) orientácia na širšie vrstvy katolíckeho vierovyznania |
| b) Slovenská ľudová strana | 2) orientácia na spojenie s Čechmi do československého národa |
| c) Hlasisti | 3) orientácia na spoluprácu s Čechmi a Ruskom |

24. Jozef Murgaš patrí medzi významné osobnosti slovenského národa. Vyberte, ktoré štyri z uvedených charakteristík sa k nemu viažu.

kňaz, básnik, vynálezca, bezdrôtová telegrafia, maliar, Kanada

25. Krátko po rakúsko-uhorskom vyrovnaní nasledovalo ďalšie podobné vyrovnanie v rámci historických území Uhorska.

- a) Uveďte, o vyrovnanie medzi ktorými dvoma územnými celkami išlo.
- b) V ktorom roku k nemu došlo?
- c) Ako sa volala funkcia politického predstaviteľa historického územia, ktoré vyrovnaním získalo samostatnejšie postavenie?

26. Prezrite si mierne vyretušovaný znak na pripojenom obrázku a odpovedzte na nasledujúce otázky.

- a) Ktorá organizácia Slovákov používala tento znak?
- b) V ktorom roku vznikla?
- c) Uveďte priezviská aspoň troch zo zakladateľov tejto organizácie.



27. Napíšte názov dokumentu (manifestu), v ktorom sa cisár František Jozef I. snažil objasniť príčiny, ktoré ho viedli k vypovedaniu vojny v roku 1914.

28. V tejto osemsmerovke je ukrytých spolu dvanásť pojmov týkajúcich sa prvej svetovej vojny. Vašou úlohou je nájsť:

- a) dve rieky, ktoré sú späté s prvou svetovou vojnou
- b) dve mestá, ktoré sú späté s prvou svetovou vojnou
- c) tri nové typy zbraní
- d) bojový plyn
- e) charakteristické obranné línie na západnom fronte
- f) tri ďalšie pojmy, ktoré sa používali (aj) počas prvej svetovej vojny.

Z písmen, ktoré vám ostanú poskladajte meno politika a napíšte akú funkciu zastával, a v ktorom štáte to bolo.

U	G	Y	P	O	K	Á	Z	O
Y	L	T	A	N	K	Y	S	V
K	E	T	C	L	P	O	E	E
R	T	M	I	E	M	E	N	J
O	E	C	R	M	A	R	N	A
N	C	I	E	E	Á	A	U	R
O	T	Á	T	N	E	T	A	A
P	V	E	R	D	U	N	U	S
B	O	L	Š	E	V	I	K	M

Autori: Mgr. Ľuboš Paller, Mgr. Štefan Podolinský, Mgr. Lenka Truchanová
 Recenzent: Mgr. Barbora Kopuncová
 Vydal: IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, 2018